

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:10

2010-06-23

U2010/3886/UH

Utbildningsdepartementet

Högskoleverket
Box 7851
103 99 STOCKHOLM

Uppdrag att göra en översyn av högskoleutbildningar i nationella minoritetsspråk

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Högskoleverket att föreslå åtgärder för hur Sverige på ett bättre sätt kan uppfylla åtagandena i Europarådets minoritetskonventioner när det gäller tillgång på lärare som kan undervisa i och på de nationella minoritetsspråken.

I uppdraget ingår att göra en översyn av högskoleutbildningar i nationella minoritetsspråk. Vid översynen ska Högskoleverket beakta studenternas efterfrågan av utbildningarna, samverka med andra lärosäten, såväl svenska som nordiska, och övriga faktorer som Högskoleverket bedömer kan påverka förutsättningarna att anordna dessa utbildningar. Om Högskoleverket bedömer det lämpligt, ska verket, efter dialog med berörda lärosäten, föreslå förändringar i nuvarande ansvarsfördelning mellan de lärosäten som anordnar utbildningar i nationella minoritetsspråk.

Vid genomförandet av uppdraget ska samråd ske med Länsstyrelsen i Stockholms län, Statens skolverk, Sameskolstyrelsen, Sametinget, Institutet för språk och folkminnen och företrädare för de nationella minoriteterna. Uppdraget ska genomföras inom Högskoleverkets befintliga ram. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 30 april 2011.

Bakgrund

Sverige har genom ratificeringen år 2000 av Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (Framework Convention for the Protection of National Minorities, SÖ 2000:2) och den europeiska stadgan om landsdels- och minoritetsspråk (European Charter for Regional or Minority Languages, SÖ 2000:3) åtagit sig att främja bevarandet av de nationella minoritetsspråken i Sverige. Detta innebär

bl.a. att Sverige har förbundit sig att tillhandahålla utbildning och fortbildning av de lärare som behövs för att kunna erbjuda modersmålsundervisning och tvåspråkig undervisning i de nationella minoritetsspråken.

Sedan 2007 har regeringen genomfört flera satsningar på uppbyggnad av utbildning i nationella minoritetsspråk. Regeringen har gett Linköpings universitet ansvar för utbildning i romani chib, Lunds universitet för utbildning i jiddisch, Uppsala universitet och Stockholms universitet för utbildning i finska och Umeå universitet för utbildning i meänkieli och samiska. Vidare har Luleå tekniska universitet fått i uppdrag att erbjuda lärarutbildning med inriktning mot finska, meänkieli och samiska.

Skälen till regeringens beslut

De satsningar på utbildningar i nationella minoritetsspråk som regeringen gjort hittills har inte bedömts som tillräckliga av Europarådet. Europarådet anser att det krävs särskilda åtgärder i Sverige för att göra undervisningen mer tillgänglig i och på minoritetsspråken och för att råda bot på bristen på lärare som undervisar i och på minoritetsspråk och bristen på läromedel på sådana språk. Europarådets ministerråd har därför rekommenderat Sverige att omgående vidta åtgärder för att aktivt stärka tillgången på modersmålsundervisning, utveckla tvåspråkig undervisning och skapa en fungerande lärarutbildning (bl.a. Ministerrådets resolution CM/ResCMN2008/4 den 11 juni 2008 och Ministerrådets rekommendation RecChL 2009/3 den 6 maj 2009).

Även Europarådets kommission mot rasism och intolerans, ECRI, har berört rätten till modersmålsundervisning för barn som tillhör nationella minoriteter. ECRI har bl.a. anmärkt på brister i Sverige vad gäller möjligheten till undervisning i modersmål och tillgången till romani chib- och samisktalande lärare (European Commission Against Racism and Intolerance, Second Report on Sweden, den 28 juni 2002 och Third Report on Sweden, den 17 december 2004).

Regeringen gav 2004 Skolverket i uppdrag att kartlägga utbildningssituationen för barn som tillhör nationella minoriteter (U2004/4346/G). Skolverket konstaterade att kommunerna har svårt att rekrytera lärare i de nationella minoritetsspråken, bl.a. för att det saknas behöriga lärare som kan undervisa (Skolverket, De nationella minoriteternas utbildningssituation, rapport 272, 2005). Skolverket föreslog därför bl.a. att en strategi behöver utarbetas för hur utbildning på högskolenivå i och på de nationella minoritetsspråken ska utvecklas.

Med beaktande av ovanstående bedömer regeringen att Högskoleverket bör få i uppdrag att föreslå åtgärder för hur tillgången på lärare som kan undervisa i och på minoritetsspråk kan ökas. Regeringen konstaterade också i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop.

2009/10:89, bet.2009/10:UbU16, rskr. 2009/10:248) att ett uppdrag bör ges till Högskoleverket att göra en översyn av högskoleutbildningarna i nationella minoritetsspråk.

På regeringens vägnar

Tobias Krantz

Åsa Karlsson

Kopia till

Statsrådsberedningen/samordningskansliet
Finansdepartementet/budgetavdelningen
Utbildningsdepartementet/forskningsenheten
Utbildningsdepartementet/gymnasieenheten
Utbildningsdepartementet/skolenheten
Utbildningsdepartementet/enheten för studiefinansiering och vuxenutbildning
Jordbruksdepartementet/ jakt-, fiske- och sameenheten
Integrations- och jämställdhetsdepartementet/enheten för diskrimineringsfrågor
Kulturdepartementet/kultur och kulturskapares villkor
Kulturdepartementet/kulturarv och trossamfund
Länsstyrelsen i Stockholms län
Statens skolverk
Stockholms universitet
Uppsala universitet
Lunds universitet
Linköpings universitet
Umeå universitet
Luleå tekniska universitet
Sameskolstyrelsen
Sametinget
Institutet för språk och folkminnen
Judiska Församlingarnas i Sverige Centralråd
Svenska Tornedalingarnas riksförbund
Sverigefinländarnas delegation
Delegationen för romska frågor